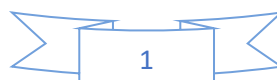

Mine bedsteforældre, II

Christian Nissen Spangshus

Min Farmors liv og familie

Holstebro 2020

Min mors familie er i høj grad knyttet til Sønderjylland, mens min fars nærmeste forfædre udelukkende er knyttet til Vendsyssel. Jeg er således en blanding af en vendelbo og en sønderjyde. Vendsyssel tegner sig for den skandinaviske del af min DNA-profil, mens Slesvig og Ditmarsken bidrager til den største del af profilen, nemlig den nordvesteuropæisk/britiske del.

Fædrene side. - 2.generation. Ane nr. 5

Johanne Marie Christensen

Min farmors liv og familie

Johanne Marie Christensen var født den 20. september 1871 i Sæby som datter af **Lars Christensen** og **Else Christine Jensdatter**. Lars Christensen var søn af lærer ved Try skole i Torslev sogn Christen Jensen Weversted og **Johanne Marie Madsdatter** fra Jerslev sogn, mens Else Christine var datter af **Christiane Mogensdatter** fra Skærum sogn og gårdmand **Hans Hansen**.

Johanne Marie blev døbt den 14. juli 1872 i Sæby kirke. Faderen var på det tidspunkt arbejdsmand. Moderen var 34 år. Fadderne ved dåben var slagter Peder Riisgaard og hans hustru Kirsten, skomager Nielsens

hustru Olivia, Niels Andersen af Sæby og Jens Christensen af Lillemose, Trøderup, Skærum sogn.

Johanne Maries søskende:

Christiane Christensen (23.10.1864 – 24.12.,1952) var født i Trøderup, Skærum sogn. Forældrene var stadig ugifte på det tidspunkt. Christiane tilbragte dog det meste af sin barndom i Sæby. Hun blev gift med Anton Christensen fra Nr.Tranders og de boede i Skørping stationsby i Helligum Herred, Ålborg amt. De er registreret her ved folketællingen 1890 for Skørping sogn. Boligen er betegnet som "et Hus paa Teilgaards Hede". Antons stilling var træhandler. De døde i Skørping sogn og blev begravet der.

Jens Christinus Christensen (f. 12.11.1869) fødtes i Sæby. Han blev gift med Maren Christine Andersen, f. 1877 i Ravnkilde, Ålborg amt. I 1890 flyttede han til Skørping sogn. Han var tilsyneladende bosat i Blenstrup sogn, øst for Skørping, på et tidspunkt mellem opholdet i Sæby og Skørping. I 1901 boede ægteparret Jens og Maren Andersen i Skørping stationsby. Jens havde forskellige erhverv i tidens løb (eller var i hvert fald betegnet således i folketællingerne): ølhandler (1901), grønthandler (1904), husmand (1911), rejsebud (1914), arbejdsmand på Skørping Savværk (1916). Ægteparret havde dels 4 børn (3 sønner og 1 datter) samt en plejedatter: Ane Johanne Marie Christensen, født 1891 i Skærum, som var min farmors ældste datter, altså Jens Christinus Christensens søsterdatter.

Min farmor har åbenbart flyttet en del rundt i sine unge dage. En omtrentlig tidslinie for hendes ophold i forskellige sogne og byer ser sådan ud:

Sæby 1871, 1872 - ?	København 1897
Astrup ? - 1891 (febr.)	Skærum 1898 - ?
Skærum 1891, 1892, 1893	Vrå 1900
Sindal 1894 - ?	Jelstrup 1901 – 193?
Frederikshavn ? - 1896,1897	Flade ? - 1938

I Skærum var hun i hvert fald den 9.december 1891, da hendes første datter, Ane Johanne Marie, blev født. Da hun var født uden for ægteskab, fik hun moderens efternavn: Christensen. Ved datterens dåb d.18.4.1892 boede Johanne Marie i huset hos P. Jensen, Lillemose i Trøderup. Den udlagte barnefader var Ole Peter Carlsen, ansat på gården Lengsholm (proprietærgård i Lendum sogn, vest for Skærum).

Fadderne ved dåben var: Marie Jensen, Trøderup, Skærum sogn; Hanne Christensen, Trøderup; karetmager Peder Jensen (Johanne Marie Christensens mors partner), Trøderup; ungkarl Christen Jensen fra Mikkelsestrup (Lendum sogn).

I kirkebogen noteres, at moderen på timånedersdagen før nedkomsten havde fast tjeneste på Enggaard i Astrup sogn (Vennebjerg herred).

Ane Johanne flyttede fra Skærum i 1900 og blev plejedatter hos sin morbror Jens Christinus Christensen i Skørping stationsby.

Ved sønnen Jens Marinus' fødsel d. 27.januar 1893 var min farmor stadig i Skærum sogn, boende i "Lillemosehuset", hvis lokalisering nu betegnes som Tomshede, og stadig boende hos Peder Jensen. Som i 1891 er barnefaderen Ole Peter Carlsen fra Lengsholm. Jens Marinus' dåb fandt sted 30.juli 1893. Faddere var: Huskone Marie Jensen, Vejrbak (Skærum); Pigen Tekla Jensen, Mølskov (karetmager Peder Jensens datter); Husmand Christen Jensen, Vejrbak (Skærum); Ungkarl Christen Nielsen, Mikkelsestrup (Lendum).

Den 13.september 1894, fødtes datteren Christine Marie. Moderen boede da i landsbyen Fjeldsted, Sindal sogn, ganske kort vest for Ulstedbo gård, hvor hendes partner, Ole Peter Carlsen, nu arbejdede som tjenestekarl. Han var også udlagt barnefader i dette tilfælde. Dåben foregik meget sent, først den 16.juni året efter og ikke i Sindal, men i Skærum kirke ved pastor Svejstrup. Det bemærkes i kirkebogen for Sindal, at dåben også er noteret i kirkebogen for Ugilt sogn (nabosogn). Faddere var: Huskone Marie Jensen, Lillemose (Skærum); pige Marie Jensen, Sømose (Skærum); aftægtsmand Jens Nielsen, Lillemose;

karetmager Peder Jensen, Sømose (Skærum); ungkarl Christian Jensen, Skudsig (Skærum).

Ole Peter Carlsen (min farmors partner) var født 20.7.1873 i Ugilt sogn, Vennebjerg herred, vest for Lendum sogn. I 1893 tjente han i Lendum sogn. I 1899 boede han (til leje?) på adressen Tordenskjoldsgade 25, 5. i København.

Ved den næste søns fødsel var Johanne Marie Christensen i Frederikshavn. Der blev min far, **Aksel Kaj Johan Christensen**, født den 5.8.1897. Han blev registreret som født på adressen Vestergade 8 i Frederikshavn. Johanne Marie Christensen var stadig ugift.

Min far kom efter sin barndom i Jelstrup ud at tjene, og han havde givetvis adskillige ansættelser, inden han kom til en gård i Tørring, hvor han i 1935 mødte min mor. Som ægtepar havde de landejendomme ved Holstebro og ved Gadbjerg, hvor de døde som hhv. 53-årig (mor) og 56-årig (far). Da jeg senere lærte min fars familie i Vendsyssel at kende (herunder især faster Ida og hendes mand Kaj, men også flere af fars (halv)søskende), oplevede jeg forskellen på mors familie (Nissen), som jeg havde et tæt forhold til, og fars familie. De sidste var nok mere direkte i deres væremåde. Jeg forestiller mig – men det er kun en forestilling – at min far var blevet opdraget mere strengt end min mor – hvilket ikke behøver at betyde ukærligt.

Ved min fars dåb var barnefaderen opgivet som tjenestekarl **Theodor Christian Christensen**, Frederikshavn, altså min farfar. Den sene dåb fandt sted den 19.juni 1898 og skete i Skærum kirke ved sognepræst Sveistrup i Åsted-Skærum. Kirkebogen i Frederikshavn fastslår, at moderen på timånedersdagen før fødslen opholdt sig i Frederikshavn. Faddere var: Huskone Marie Sørensen, Lillemose (son bar barnet); pige Kirstine Marie Sørensen, Lillemose; ungkarl Christian Jensen, Hørby; ungkarl Anton Larsen af Ringstvetthus. – Fødsel og dåb er naturligt nok registreret både i kirkebøgerne for Skærum og Frederikshavn.

Theodor Christian Christensen var født 20.okt. 1878 i Frederikshavn. Efter sit formentlig kortvarige forhold til min farmor (1896-1897?) aftjente Theodor sin værnepligt i 1897-1898. Theodor betalte alimentationsbidrag til min fars underhold, men uvist hvor længe. Straks derefter forlader han sin hjemegn og gifter sig d. 3.sept. 1899 i Brabrand kirke med Karoline Hagelquist. Hendes forældre indvandrede fra Sverige. Theodor og Karoline fik 5 børn: Lydia (1899), Carl (1901), Otto (1902), Theodor (1904) og Peter (1907). Parret boede først på Vestre Møllesti 4 i Århus, men fra et tidspunkt mellem febr. 1904 og juli 1907 var adressen Saltholmsgade 33, st., Århus.

Efter Karolines død i 1928 giftede Theodor sig igen, også denne gang med en kvinde ved navn Karoline, nemlig Karoline Marie Petersen (på Århus rådhus d.29.3.1932). I 1940 (5.nov.) boede han sammen med Karoline Marie Christensen på Vesterbrogade 10, 2. i Århus.

Den sene dåb må hænge sammen med min farmors ophold i København, hvor hun var blevet ansat som tjenestepige hos overretssagfører Jacobsen på adressen Vestre Boulevard 29.1. Hun ankom til København fra Frederikshavn d. 1.9.1897. Hendes ansættelse hos Jacobsen var dog kort. Hun rejste tilbage til Vendsyssel, nu til Skærum, d. 3.2.1898, altså et halvt år før fars dåb.

Det må også have været på grund af denne Københavnsrejse, at Aksel Christensen i denne tid blev sat i pleje hos Jens Madsen Jensen i Vestergade 8 i Frederikshavn. Efter sigende kom han fra Frederikshavn allerede i 1897, eller måske (mere sandsynligt) i februar 1898, da moderen vendte tilbage fra København. Hvis han faktisk flyttede fra Frederikshavn i 1897, må det have været til moderens venner eller familie i Skærum. Hans mormor, **Else Christine Jensdatter**, var i 1897 – efter sin separation - husejer i Lillemose i Skærum sogn, i hvilket sogn hun også var født, men hun døde 20.9.1897 i Øster Vrå, Torslev sogn.

På et tidspunkt mellem 1898 og 1901 har Johanne Marie (sammen med Aksel) opholdt sig i Borup, Vrå sogn, dette i henhold til folketælling for Vrå sogn 1901 og Jelstrup 1911.

I Folketælling af 1.2.1901 for Vrå sogn nævnes Johanne Marie som boende i Borup. Hun kaldes husbestyrerinde, men der skrives også, at

hun får fattighjælp. Hun er nu 30 år. Sammen med hende bor sønnen Aksel. De ældre børn nævnes ikke. Borup er en landsby øst for Nørre Vrå.

Fra 1901 har hun boet i Jelstrup sogn sammen med Josva Christiansen, med hvem hun blev gift (borgerligt) på Hjørring rådhus d. 14.juni 1906. Parrets 2 første børn blev dog født før brylluppet, nemlig Karen Marie i 1902 og Karoline i 1904.

Jelstrup kirke (Vennebjerg herred, Vendsyssel)

[Bococo, 07-03-26-o3 Jelstrup kirke \(Hjørring\), CC BY-SA 3.0](#)

Karen Marie Kirstine Dorthea Christiansen blev født 17.februar 1902, døbt d. 19.1.1911 og konfirmeret i Jelstrup kirke d.9.april 1916. I folketællingen fra 1916 nævnes hun som tyende på en fremmed adresse, men stadig i Jelstrup. Hun blev gift i 1932 i Ålborg med Ejnar Poulsen. På det tidspunkt var hendes adresse Algade 11, Ålborg.

Karoline Kristine Louise Christiansen blev født 27.marts 1904 og døbt d. 19.1.1911. Mellem 1918 og 1921 er hun flyttet hjemmefra. Hun giftede sig med Oscar Meyer, der var skomager, og de fik en datter.

Den sene dåb af flere af børnene – såvel som den borgerlige vielse - skyldes Josvas modvilje mod kirken. Han var udmeldt af Folkekirken (var udmeldt i 1906). Har indmeldt sig i Folkekirken igen den 17.januar 1911. Herefter følger den fælles, sene, dåb d. 19.jan. 1911 af Karen Marie, Karoline, Niels Christian og Laurits.

I folketællingen 1906 i Jelstrup by, Jelstrup sogn, nævnes: Josva, Johanne Marie og børnene: Aksel, Karen Marie og Kristine Karoline. - På dette tidspunkt i 1906 er Josva og Johanne Marie endnu ugifte. Josva betegnes som husejer.

Sønnen Niels Christian Degn Christiansen fødtes 15.10.1906. Barnets navn blev anmeldt til kirkebogen af faderen den 16.okt.1906. Faderen var på det tidspunkt udmeldt af Folkekirken. Dåben sker 19.1.1911. Mellem 1916 og 1921 må Niels Christian være flyttet hjemmefra. Han giftede sig med Kirstine fra Hirtshals og de fik syv børn. Niels Christian døde i Frederikshavn 30.3.1996. Hans mellemnavn Degn kommer fra Josva's farfar og oldefar, der begge bar dette navn. Josva selv fik ikke navnet ved dåben.

Laurits Peter Christiansen blev født den 2.april 1910. Ifølge folketællingen boede han stadig i Jelstrup sogn i 1930. Ved folketællingen 5.11.1940 opholdt han sig midlertidigt på gården Gammeltoft ved Holstebro hos sin halvbror, **Aksel Christensen** (min far).

Ved folketællingen 1911 for Jelstrup sogn nævnes under Jelstrup by: Josva Christiansen, f. 6.4.1861 i Horne sogn og tilflyttet i 1880 (?) fra Vrejlev; i Jelstrup er han landbruger.

Josva Christiansen (6.4.1861-22.8.1946) var født i Højrup, Horne sogn. I folketællingen 1916 for Jelstrup kaldes han Degn Christiansen. Det vides ikke i hvilket omfang, han har brugt dette navn. Hans farfar og oldefar kaldtes Degn som slægtsnavn, men han selv er døbt Christiansen. Som ung boede han en tid i Vrejlev sogn. I 1888 kom han til Jelstrup, hvor han blev husmand.

Han meldte sig ud af Folkekirken før 1906, men indmeldte sig dog igen den 17.januar 1911.

Ægteskabet med Johanne Marie endte med en separation mellem 1930 og 1938. Josva døde i Jelstrup, men blev begravet – som hustruen – på Frederikshavn kirkegård.

Ved folketællingen fra 1911 i Jelstrup blev talt: Johanne Marie Christiansen som husmoder (med de allerede kendte data) og hendes tilflytning til sognet angives som sket i 1901 fra Vrå sogn.

De fire børn, der er født i Jelstrup, nævnes: Karen Marie (1902), Karoline (1904), Niels Christian (1906) og Laurits (1910). De 4 ældre børn er ikke nævnt i 1911 (1.februar), men de kan have været ude at tjene. Aksel, den yngste, var dog kun 13 ½ år dengang.

Ida Louise Christiansen (3.12.1913 – 24.2.1996) blev født i Jelstrup by, Jelstrup sogn. Ved hendes dåb i Jelstrup kirke 31.maj 1914 var der følgende faddere:

Pige Kristine Marie Christensen af Guldbækskjær, Åsted sogn (sydøst for Åsted by), ungkarl Jens Marinus Christensen af Nygaard, Skærum sogn (sydøst for Eget hovedgård), ungkarl Aksel Kaj Johan Christensen af Hundeleve (landsby øst for Jelstrup by), fru Marie Langhoff, lærer Harald Ishøy, Jelstrup skole.

Interessant i denne forbindelse er naturligvis min far, Aksel Kaj Johan Christensen (med den navnekombination kan det næppe være andre). Aksel var således knap 17 år, da han var fadder ved sin lillesøsters dåb.

Mellem 1925 og 1930 må Ida være flyttet fra hjemmet i Jelstrup. I 1933 (24.1.) blev hun gift med Kaj Hoffmann Ellesgaard i Flade kirke. De bosætter sig i Frederikshavn, på Frihedsvej, hvor de får 3 børn: Victor (1933-2001), Rigmor (1936-2004) og Elinor (1943-1943).

I folketællingen 1916 for Jelstrup by ses Josva, Johanne, Kristine, Niels, Laurits og Ida boende sammen. - I 1916 er Karen Marie tyende hos fremmede, men stadig i Jelstrup.

I 1925 (5.november) boede Johanne Marie stadig i Jelstrup med Josva, Laurits, Peter og Ida. I 1930 (5.november) var hun stadig der, men nu kun med Josva og Laurits.

5.november 1940 registreredes Josva Christiansen som boende uden familie, men med en husholderske: Ane Johanne Christensen (f. 1888) på matr. 5b i Jelstrup by. Matrikel 5b lå tilsyneladende vestligt i byen. Josva fik dengang aldersrente.

Min farmor Johanne Marie, der var blevet separeret fra Josva Christiansen på et tidspunkt efter 1930, døde på Engvej i Flade sogn d. 24.april 1938 og blev begravet på Frederikshavn kirkegård d. 28.april 1938.

Kilder

Ane nr. 5

DanishFamilySearch.dk

Rigsarkivet. Arkivalier online. (sa.dk)

Kirkebøger fra sognene: Sæby, Frederikshavn, Jelstrup, Skærum, Sindal, Volstrup, Hjørring Sct.Olai, Ålborg Vor Frue sogn, Flade, Tørring, Århus Sct.Markus, Århus Frue sogn, Brabrand, Horne, Torslev, Ugilt, Skørping, Nørre Tranders, Ravnkilde, Anholt, Rudkøbing, Hjærnap (Sverige), Oppmanna (Sverige)

Folketællinger fra sognene: Sæby, Jelstrup, Frederikshavn, København, Vrå, Århus, Tørring, Horne, Skærum, Ugilt, Lendum, Skørping

Geodatastyrelsen: Historiske kort på nettet (<https://hkpn.gst.dk/>)

Matrikelkort Jelstrup 1969

Matrikelkort Jelstrup by 1886

Matrikelkort Eget Hovedgård 1803

Sognekort Sindal 1816

Sognekort Skærum 1816

Sognekort Åsted

Sognekort Jelstrup 1879

Sognekort Vrå 1888

Andre kort:

Sogne i Ålborg amt

Sogne i Hjørring amt

Google Maps (maps.google.com)

MyHeritage.dk

Ancestry.com

Arkiv.dk

Wikimedia Commons (<https://commons.wikimedia.org>)

Københavns politis registerblade, 1890-1923

Stednavne fra Kirkebogen for Åsted sogn fra 1654 til 1891

Gaardboe, Anton: Bidrag til Skærum Sogns Historie og Topografi. Århus, 1902. 48 s.

Anenumre for direkte aner, der er nævnt i denne artikel:

32.33.34.35.36.37.38.39.40.41.42.43.44.45.46.47./ 48.49.50.51.52.53.54.55.56.57.58.59.60.61.62.63

16.17.18.19.20.21.22.23 / 24.25.26.27.28.29.30.31

8.9.10.11 / 12.13.14.15

4.5 / 6.7

2.3

1

Christian Nissen Spangshus

Småskrifter

om mit liv og min familie

Slægtshistorie

Mine tipoldeforældres liv og familie. Bd. I – VIII

Mine bedsteforældres liv og familie. Bd. II. (Bd. III – IV under udarbejdelse)

Ejendoms historie og erindringer

- I. Ejendommen Gammeltoft. Mit fødehjem. (1939-1947)
- II. Ejendommen Spangshus. Mit barndomshjem (1947-1953)
- III. Rundt i landet. Uddannelse og fast arbejde. (1953-1970) (Under udarbejdelse)
- IV. Ejendommen Spangshus i Holstebro. Arbejdsliv (1970 -) (Planlagt)